

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2006/116/EG**av den 12 december 2006****om skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter****(kodifierad version)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 47.2, 55 och 95,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter ⁽³⁾ har ändrats ⁽⁴⁾ på väsentliga punkter. Av tydlighetsskäl bör det direktivet kodifieras.
- (2) I Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk och Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag ("Romkonventionen") fastställs endast kortaste skyddstider för de rättigheter som konventionerna avser, vilket innebär att avtalsslutande stater har möjlighet att föreskriva längre tider. Vissa medlemsstater har utnyttjat denna möjlighet. Vidare har en del medlemsstater ännu inte blivit avtalsslutande parter i Romkonventionen.
- (3) Av denna anledning finns det skillnader i den nationella lagstiftning som reglerar skyddstiderna för upphovsrätt och närstående rättigheter, vilket kan hindra den fria rörligheten för varor och friheten att tillhandahålla tjänster samt snedvrida konkurrensen på den gemensamma marknaden. För att den inre marknaden skall kunna fungera väl bör medlemsstaternas lagar harmoniseras så att skyddstiderna blir likadana inom hela gemenskapen.
- (4) Det är av vikt att fastställa inte bara skyddstiden i sig, utan också vissa tillämpningsföreskrifter, såsom dagen från vilken varje skyddstid skall beräknas.
- (5) Bestämmelserna i detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas tillämpning av bestämmelserna i artikel 14a.2 b, c, d och 14a.3 i Bernkonventionen.

(6) Den kortaste skyddstid som fastställs i Bernkonventionen, nämligen upphovsmannens livstid och 50 år efter hans död, var avsedd att ge skydd för upphovsmannen och de två första generationerna efterlevande. Den genomsnittliga livslängden i gemenskapen har ökat så mycket att denna skyddstid inte längre är tillräcklig för att täcka två generationer.

(7) Vissa medlemsstater har föreskrivit en längre tid än 50 år efter upphovsmannens död för att uppväga de verkningar som världskrigen haft på utnyttjandet av upphovsmäns verk.

(8) För att skydda närstående rättigheter har vissa medlemsstater infört en tid på 50 år efter den lagliga utgivningen eller det lagliga offentliggörandet.

(9) Den diplomatkonferens som hölls under ledning av Världsgenorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) i december 1996 utmynnade i antagandet av WIPO-fördraget om framföranden och fonogram, som behandlar skydd för utövande konstnärer och fonogramproducenter. Genom detta fördrag uppdateras det internationella skyddet av närstående rättigheter i betydande utsträckning.

(10) Att ta tillbörlig hänsyn till redan förvärvade rättigheter är en av de allmänna rättsprinciper som skyddas av gemenskapens rättsordning. De skyddstider för upphovsrätt och närstående rättigheter som införts genom gemenskapsrätten kan därför inte leda till en minskning av det skydd som rättshavare hade inom gemenskapen före dagen för ikraftträdande av direktiv 93/98/EEG. För att begränsa effekterna av övergångsåtgärderna så långt som möjligt och för att den inre marknaden skall kunna fungera väl bör anpassningen av skyddstiderna ske på lång sikt.

(11) Upphovsrätten och närstående rättigheter bör ges en hög skyddsnivå, eftersom dessa rättigheter är av grundläggande betydelse för det intellektuella skapandet. Skyddet av dessa rättigheter säkerställer att skapandet upprätthålls och utvecklas, vilket är av intresse för upphovsmännen, kulturindustrin, konsumenterna och samhället i dess helhet.

⁽¹⁾ Yttrandet avgivet den 26 oktober 2006 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 12 oktober 2006 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 30 november 2006.

⁽³⁾ EGT L 290, 24.11.1993, s. 9. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG (EGT L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽⁴⁾ Se bilaga I del A.

- (12) För att upprätta en hög skyddsnivå som både uppfyller den inre marknadens krav och behovet av att skapa en rättslig miljö som bidrar till en harmonisk utveckling av litterärt och konstnärligt skapande inom gemenskapen, bör skyddstiden harmoniseras så att den för upphovsrätt fastställs till 70 år efter upphovsmannens död eller 70 år efter det att verket lagligen görs tillgängligt för allmänheten, och för närstående rättigheter till 50 år efter den händelse som gör att skyddstiden börjar löpa.
- (13) Samlingsverk skyddas i enlighet med artikel 2.5 i Bernkonventionen om de utgör intellektuella skapelser på grund av innehållets urval och arrangemang. Dessa verk skyddas som sådana, utan att det påverkar tillämpningen av upphovsrätten till vart och ett av de verk som utgör en del av ett sådant samlingsverk. Särskilda skyddstider bör därför tillämpas för verk som ingår i samlingsverk.
- (14) I samtliga fall där en eller fler fysiska personer identifieras som upphovsmän bör skyddstiden beräknas från deras död. Frågan om upphovsmannaskap till hela eller en del av ett verk är en sakfråga som får bedömas av de nationella domstolarna.
- (15) Skyddstiderna bör beräknas från den 1 januari året efter den relevanta händelsen enligt Bern- och Romkonventionerna.
- (16) Skyddet av fotografier i medlemsstaterna regleras av olika ordningar. Ett fotografiskt verk skall enligt Bernkonventionen anses som originellt om det rör sig om upphovsmannens egna intellektuella skapelse och avspeglar hans personlighet, utan hänsyn tagen till andra bedömningsgrunder såsom värde eller syfte. Skyddet av andra typer av fotografier bör överlåtas till nationell lagstiftning.
- (17) För att undvika skillnader i skyddstiden vad gäller närstående rättigheter är det nödvändigt att fastställa samma utgångspunkt för beräkning av skyddstiden inom hela gemenskapen. Framförande, upptagning, överföring, laglig utgivning och lagligt offentliggörande, dvs. de medel som finns för att på alla relevanta sätt göra föremålet för den närstående rättigheten tillgängligt för allmänheten, bör tas i beaktande vid beräkningen av skyddstiden, oavsett i vilket land uppförandet, upptagningen, överföringen, den lagliga utgivningen eller det lagliga offentliggörandet sker.
- (18) Televisions- och radioföretags rättigheter till sina utsändningar, antingen dessa överförs via tråd eller trådlöst, inbegripet via kabel eller satellit, bör inte vara evig. Det är därför nödvändigt att skyddstiden endast beräknas från den första överföringen av en viss utsändning. Avsikten med denna bestämmelse är att undvika att en ny skyddstid börjar löpa om en utsändning är identisk med en tidigare utsändning.
- (19) Medlemsstaterna bör fortsätta att ha rätt att behålla eller införa andra närstående rättigheter, särskilt i samband med skydd för kritiska och vetenskapliga publikationer. För att säkerställa överskådlighet på gemenskapsnivå är det dock nödvändigt att medlemsstater som inför nya närstående rättigheter underrättar kommissionen om detta.
- (20) Det bör göras klart att detta direktiv inte är tillämpligt på ideella rättigheter.
- (21) För verk vars ursprungsland enligt Bernkonventionen är ett tredjeland och vars upphovsman inte är en gemenskapsmedborgare, bör en skyddstidsjämförelse ske, i det att den skyddstid som ges inom gemenskapen inte får överstiga den tid som fastställs i detta direktiv.
- (22) Om en rättshavare som inte är en gemenskapsmedborgare har rätt till skydd enligt en internationell överenskommelse bör skyddstiden för närstående rättigheter vara den som fastställs i detta direktiv. Emellertid bör den inte överstiga den tid som fastställts i det tredjeland där rättshavaren är medborgare.
- (23) Skyddstidsjämförelsen bör inte medföra att medlemsstater kommer i konflikt med sina internationella förpliktelser.
- (24) Medlemsstaterna bör även fortsättningsvis ha rätt att anta bestämmelser om tolkning, anpassning och vidare genomförande av sådana avtal om utnyttjande av skyddade verk och andra skyddade prestationer som ingåtts före den förlängning av skyddstiden som detta direktiv medför.
- (25) Hänsyn till förvärvade rättigheter och tredje mans berättigade förväntningar är en del av gemenskapens rättsordning. Medlemsstaterna får därför särskilt föreskriva att upphovsrätt och närstående rättigheter som under vissa omständigheter återupplivas genom detta direktiv, inte får leda till att personer som i god tro inlett utnyttjandet av verken vid en tidpunkt då dessa verk inte var skyddade av upphovsrätt skall behöva betala för detta.
- (26) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpningen av direktiven som anges i bilaga I del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Upphovsrättens varaktighet

1. Upphovsrätten till ett litterärt eller konstnärligt verk enligt artikel 2 i Bernkonventionen skall löpa under upphovsmannens livstid och 70 år efter hans död, oavsett vilken dag som verket lagligen gjordes tillgängligt för allmänheten.

2. I fråga om verk med gemensamt upphovsmannaskap skall den skyddstid som avses i punkt 1 beräknas från den sist avlidne upphovsmannens dödsdag.

3. I fråga om anonyma eller pseudonyma verk skall skyddstiden vara 70 år efter det att verket lagligen gjordes tillgängligt för allmänheten. Om den pseudonym som upphovsmannen antagit inte medger något tvivel om hans identitet eller om upphovsmannen avslöjar sin identitet under den tid som avses i första meningen, skall dock den skyddstid som fastställs i punkt 1 tillämpas.

4. Om en medlemsstat föreskriver särskilda bestämmelser om upphovsrätt för kollektiva verk eller om att en juridisk person skall anses som rättshavare, skall skyddstiden beräknas enligt punkt 3, utom i fall när de fysiska personer som har skapat verket identifieras som upphovsman i de exemplar av verket som görs tillgängliga för allmänheten. Bestämmelserna i denna punkt skall inte påverka tillämpningen av rättigheter som tillkommer de identifierade uphovsmän vars identifierbara bidrag ingår i sådana verk, där punkterna 1 och 2 skall tillämpas på bidragen.

5. Om ett verk utges i band, delar, häften, nummer eller avsnitt och skyddstiden beräknas från den dag då verket lagligen gjordes tillgängligt för allmänheten, skall en separat skyddstid gälla för varje sådan del.

6. Skyddet skall upphöra för verk för vilka skyddstiden inte beräknas från upphovsmannens eller uphovsmännens död och som inte lagligen gjorts tillgängliga för allmänheten inom 70 år efter det att de skapades.

Artikel 2

Filmverk eller audiovisuella verk

1. Huvudregissören till ett filmverk eller audiovisuellt verk skall anses som dess upphovsman eller en av dess uphovsmän. Medlemsstaterna kan föreskriva att andra skall anses som meduphovsmän.

2. Skyddstiden för filmverk eller audiovisuella verk skall löpa ut 70 år efter den tidpunkt då den sist avlidne av följande personer dör, oavsett om dessa personer anses som meduphovsmän eller inte: huvudregissören, filmmanusets författare, författaren till dialogen och kompositören till musik som särskilt skapats för att användas i filmverket eller det audiovisuella verket.

Artikel 3

Närstående rättigheters varaktighet

1. Utövande konstnärers rättigheter skall löpa ut 50 år efter dagen för framförandet. Om en upptagning av framförandet ges ut lagligen eller lagligen offentliggörs under denna tid, skall rättigheterna dock löpa ut efter 50 år från den dag då verket först gavs ut eller offentliggjordes, beroende på vilken dag som infaller först.

2. Fonogramframställares rättigheter skall upphöra 50 år efter det att upptagningen gjordes. Om fonogrammet har publicerats lagligt under den perioden skall dock dessa rättigheter upphöra 50 år från dagen för den första lagliga publiceringen. Om ingen laglig publicering har ägt rum under den period som anges i första meningen och om fonogrammet har lagligen överförs till allmänheten under denna period skall rättigheterna upphöra 50 år efter den dag då den första lagliga överföringen gjordes till allmänheten.

Om emellertid skyddstiden enligt artikel 3.2 i direktiv 93/98/EEG, i dess lydelse före ändringen genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av uphovsrätt och närstående rättigheter i informationsområdet, har löpt ut och fonogramframställares rättigheter inte längre är skyddade den 22 december 2002 skall den här punkten inte innebära att de rättigheterna åter blir skyddade.

3. De rättigheter som tillkommer producenter av den första upptagningen av en film skall löpa ut 50 år efter upptagningen. Om filmen ges ut lagligen eller lagligen offentliggörs under denna period skall rättigheterna dock löpa ut 50 år efter den dag då verket först gavs ut eller offentliggjordes, beroende på vilken dag som infaller först. Uttrycket "film" skall avse ett cinematografiskt eller audiovisuellt verk eller rörliga bilder, med eller utan ljud.

4. Televisions- och radioföretags rättigheter skall löpa ut femtio år efter det att utsändningen först överförs via tråd eller trådlöst, inbegripet via kabel eller satellit.

Artikel 4

Skydd för inte tidigare utgivna verk

En person som efter det uphovsrättsliga skyddets utgång för första gången lagligen ger ut eller lagligen offentliggör ett inte tidigare utgivet verk skall ha rätt till ett skydd motsvarande uphovsmannens ekonomiska rättigheter. Skyddstiden för sådana rättigheter skall vara 25 år från den dag då verket först lagligen gavs ut eller lagligen offentliggjordes.

Artikel 5

Kritiska och vetenskapliga publikationer

Medlemsstaterna får skydda kritiska och vetenskapliga utgåvor av verk som inte längre skyddas av uphovsrätt. Skyddstiden för sådana rättigheter skall vara högst 30 år från den dag då verket först lagligen gavs ut.

Artikel 6

Skydd för fotografier

Fotografier som är originella på så sätt att de är uphovsmannens egna intellektuella skapelse skall skyddas enligt artikel 1. Inga andra bedömningsgrunder skall tillämpas för rätten till skydd. Medlemsstaterna får fastställa skydd för andra fotografier.

*Artikel 7***Skydd i förhållande till tredjeland**

1. Om ett verks ursprungsland enligt Bernkonventionen är ett tredjeland och om upphovsmannen till verket inte är gemenskapsmedborgare, skall den skyddstid som föreskrivs av medlemsstaterna löpa ut den dag då det skydd som gäller i verkets ursprungsland löper ut, och den får inte överstiga den tid som fastställs i artikel 1.

2. De skyddstider som föreskrivs i artikel 3 skall också tillämpas om rättshavaren inte är gemenskapsmedborgare, förutsatt att medlemsstaterna ger honom skydd. Utan att det påverkar tillämpningen av medlemsstaternas internationella förpliktelser skall dock den skyddstid som ges av medlemsstaterna löpa ut senast den dag då det skydd som ges i det land där rättshavaren är medborgare löper ut, och den får inte överstiga den tid som fastställs i artikel 3.

3. Medlemsstater som den 29 oktober 1993 särskilt i enlighet med sina internationella förpliktelser gav en längre skyddstid än den som följer av bestämmelserna i punkterna 1 och 2, får behålla detta skydd till dess internationella överenskommelser om skyddstiden för upphovsrätt eller närstående rättigheter har ingåtts.

*Artikel 8***Beräkning av skyddstider**

De skyddstider som föreskrivs i detta direktiv beräknas från den 1 januari det år som följer på den händelse som ger upphov till skyddet.

*Artikel 9***Ideella rättigheter**

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av medlemsstaternas bestämmelser om ideella rättigheter.

*Artikel 10***Tillämpning i tiden**

1. Om en skyddstid som är längre än den motsvarande skyddstid som föreskrivs i detta direktiv redan hade börjat löpa i en medlemsstat den 1 juli 1995 skall detta direktiv inte medföra att skyddstiden förkortas i den medlemsstaten.

2. De skyddstider som fastställs i detta direktiv skall tillämpas på alla verk och prestationer som skyddades i minst en medlemsstat på den dag som avses i punkt 1, i enlighet med de nationella bestämmelserna om upphovsrätt eller närstående rättigheter eller som uppfyller kriterierna för skydd enligt [rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter och vissa upphovsrätten närstående rättigheter inom det immaterialrättsliga området] ⁽¹⁾.

3. Detta direktiv skall inte påverka sådana utnyttjanden som skett före den dag som avses i punkt 1. Medlemsstaterna skall anta de nödvändiga bestämmelserna för att särskilt skydda rättigheter som förvärvats av tredjeman.

4. Medlemsstater behöver inte tillämpa bestämmelserna i artikel 2.1 på filmverk eller audiovisuella verk som skapats före den 1 juli 1994.

*Artikel 11***Anmälan och kommunikation**

1. Medlemsstaterna skall omgående till kommissionen anmäla eventuella regeringsförslag om att föreskriva nya närstående rättigheter, med närmare angivande av de viktigaste orsakerna för att införa dem och den skyddstid som planeras.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 12***Upphävande**

Direktiv 93/98/EEG skall upphöra att gälla utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpningen av direktiven som anges i bilaga I del B.

Hänvisningar till det upphävda direktivet skall anses som hänvisningar till det här direktivet och skall läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

*Artikel 13***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

⁽¹⁾ EGT L 346, 27.11.1992, s. 61. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2001/29/EG.

Artikel 14

Utfärdat i Strasbourg den 12 december 2006.

Adressater

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

J. BORRELL FONTELLES

M. PEKKARINEN

BILAGA I

DEL A

Upphävt direktiv och ändringar av det i kronologisk ordning

Rådets direktiv 93/98/EEG
(EGT L 290, 24.11.1993, s. 9)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG
(EGT L 167, 22.6.2001, s. 10)

Endast artikel 11.2.

DEL B

Tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning och tillämpning

(hänvisningar i artikel 12)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande	Datum för tillämpning
93/98/EEG	1 juli 1995 (artiklarna 1–11)	19 november 1993 (artikel 12) Senast 1 juli 1997 vad gäller artikel 2.1 (artikel 10.5).
2001/29/EG	22 december 2002	

BILAGA II
JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 93/98/EEG	Detta direktiv
Artiklarna 1–9	Artiklarna 1–9
Artikel 10.1–10.4	Artikel 10.1–10.4
Artikel 10.5	—
Artikel 11	—
Artikel 12	Artikel 11.1
Artikel 13.1 första stycket	—
Artikel 13.1 andra stycket	—
Artikel 13.1 tredje stycket	Artikel 11.2
Artikel 13.2	—
—	Artikel 12
—	Artikel 13
Artikel 14	Artikel 14
—	Bilaga I
—	Bilaga II